

FALLET FINLAND AV PETRI HYTONEN

I NATIONAL-
GALLERIET
22.3-6.4.2014
TORS-FRE 12-17, LÖR-SÖN 12-16
VÄLKOMMEN!
NATIONALGALLERIET.JUST.NU

VERNISSAGE
21.3.2014
KL. 12-16
SKOMAKARGATAN 3
GAMLA STAN
STOCKHOLM



FALLET FINLAND — MELLAN CITY OCH ÖDEMARK

Då jag är utomlands har jag lärt mig att mitt bland allt retoriskt kallprat sakna hemlandets raka kommunikation, ärlighet, även den sortens ärliga rakryggighet som kan ge ett korkat intryck, ärlig tystnad, tystnad då tystnad krävs, naturlig nakenhet, vida landskap och allemansrätt, de tvåra skillnaderna mellan årstiderna, drickbart kranvatten, saltlakrits, rågbröd, lugn och ro och direkt och chosofri kontakt – dvs. då det alls är möjligt att få någon kontakt...

Barndomen i Helsingfors innerstad på sextio- och sjuttioalet, ungdomen och studierna i Helsingfors på åttioalet, nittioalets och 2000-talets vuxenålder och föräldraskap i en småstad – allt detta har gjort mig till både stads- och landsorts-människa.

I stan saknade jag landet, efter en tid på landet ville jag tillbaka till stan. "Landet" be-

tyder Somero, Kuusjoki, Salo och Lojo. Det blev många resor till landsbygden tack vare mina hobbyer: höjdhopp i Kuuskoski idrottssällskaps juniortävlingar, fotboll, naturklubb, cykelutfärder och kanotpaddling.

I min barndomsfamilj fick jag uppleva Finlands fantasiska kust och skärgård. En kärlek uppstod som aldrig dör och som senare fortsatt i form av båtliv, kanotfärder, långdistanssimning och drömmar om segel...

Mina målningar, fotografier, videoklipp och teckningar under temat Fallet Finland är dels romantik, nostalgi och märkligt underbara erfarenheter av relationen mellan människa och natur, men dels också samhällsreflexioner kring ett pyttelitet EU-land med dess omtumlande förändringar och växande ojämlikhet – alltsammans mitt i en värld i sanslös förvandling, en värld som kringgärdar den lilla och allt tystlåtnare människan.

Människan med sina nya värden förändras dag för dag, citygenerationens ålder är två år, politiken stupar på näsan, den globala finansvärlden utplånar ett lokalt bolag över en natt och lämnar efter sig en allt mer självdestruktiv, deprimerad och fattig arbetskraft som, lösryckt från sina rötter, driver mot nya tätorter i hopp om arbete på nya ofrivilliga hemorter som de inte har några som helst band till.

Min serie Fallet Finland skildrar det Finland som inte kan dokumenteras enbart med fotografier eller video. Det handlar om en filtrerad bild där jag försöker förena flera innehållsliga plan och skapa en ny tolkning och en ny bild av Finland. Teman som hittills trängt fram under processens lopp är klassamhället som ett nygammalt fenomen, människan och naturen, sport som en samhällsspegel inklusive alla dess negativa sidor samt förhållandet mellan tradition och nutid.

Ett slags magisk realism som kombinerar fantasi och verklighetssinne på olika nivåer.

Då jag skisserat serien har jag utnyttjat fotografiets, videons, textens, teckningens och målningens medel, men det slutliga resultatet är ändå alltid en målning.

Ur de slumpmässiga textsnuttarna ger jag som ett exempel följande impressioner från mitt glest bebodda hemland med dess skövlade skogar.

Mitt hemland: ett land där du stel av skräck kan frysa ihjäl i frostnatten, extatiskt göra snöänglar i trettio graders kyla i en varm overall under himlavalvets tindrande evighet, möta en björn på jogginggrundan, uppleva ett satanistiskt ritu-almord och vakna upp i en minigrip-påse, ro hundratals kilometer på insjöar och livnära dig på bär, svamp, fisk och vatten utan en enda slant, en enda mikrovågsugn

eller en enda mobil, vakna vid någon alternativrörelsens lägereld undrande varvemvadvarför, dricka hembränt med muntra dryckesbröder som sjunger i uppförsbacken och ger fart i nerförsbacken, gå från Frälsningsarméns brödkö till väckelsetältet och via bingohallen till baren och på en och samma dag uppleva alla andevärldens tillstånd från frälsning till förtappelse, surfa från väckelsetältet via meditationslägret till koran-cirkeln, lifta med en Porsche och möta framgångssagan med alla dess materiella attribut, sitta i ett torp precis så länge du har lust utan att någon prackar sig på, ligga i månader halvdöd i din soffa som den siste mohikanen, förundras över IKEAs parkeringsfält och dess semestrande familjer med husvagn, tio euros familjelunch och 2 euros frukost, stöta på guldgrävare som med sina grävmaskiner plöjer Lapplands älvstränder med bara myggorna som sällskap, finna dig själv

undrande över österbott-niskt storhetsvansinne bland klonade enhörningar och fontäner på en herrgård mitt ute i ingenstans, driva din existentiella angst på flykten med konsumtion i shoppingparadiset precis bredvid herrgården, förundras i allmänna färdmedel över det smattrande mobilbabblet på två språk i de tigandes land, åka slalom i sandtag mitt i högsommarvärmen, guppa i en flotte på Vanda å drickandes öl tillsammans med hundratals andra ölguppande, ligga naken och suga i dig värmen från solvarma klippor, kuta omkring i skogen från den ena kontrollen till följande...

Fantasibilder där metaforer förunderligt blandas med varandra och nya symboliska plan skapar en känsla av att för helvete – här händer ju mer än jag hinner förnimma! I den magiska realismens, den härliga underlighetens, den ruggiga skönhetens, det karga livets, mörkrets och ljusets land. *

19.7.2011 "JESUS KOMMER TILL VILDMARKEN"



Vildmarken är allt. Famn, mor, sinnesfrid, undermedveten kontakt med en jämrande svan som tappat bort sin käresta, myggsurr i örat, fiska på fria vatten för vinterns behov, berusas i skogen av björnjägarnas hembryggda öl, föras av schamantrummans slag till en annan värld, låta

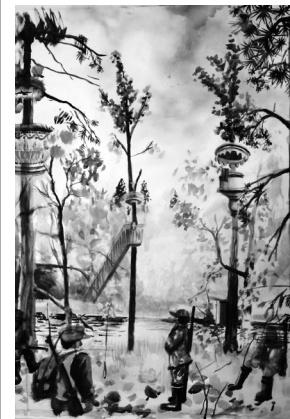
sig koppas i den dunkla rökbastuns sköte, ett bär i munnen, ett på strået...

... Och sedan kommer Jesus till vildmarken, den kristna tron erövrar obygdens och den protestantiska arbetsmoralen, etiken, kungen och kejsaren visar att du ingalunda var fulländad utan en syndig jävel, hedning,

mindre värd... Men: du har möjlighet att som foglig medborgare vinna tillträde till himmelen, arbeta på godset, få barn som kämpar för kung, kejsare och kyrka, få en ställning i klassamhället...

Frånsett arbetarrörelsens och marknadskrafternas ideologier har det varit tunnsått med nya idéer sedan Jesu dagar. Arbetarna knegade, knogade och stretade men det förslog inte då marknadsmånglarna upptäckte den globala ekonomins möjligheter... Den internationella utsugarkapitalismen importerar asiatiska bärplockare till Lapplands myrar, exporterar svamp och introducerar nya internationella innovationer i vildmarken såsom fyrhjulingen, som trots sin eminenta onödighet går från den ena kommersiella framgången till den andra, de talrika dödsoffren till trots.

Därtill besöktes vildmarken av några av andevärldens globala konkurrenter, men de lämnade få spår, snarast



då tisdagskvällens yoga-grupp på föreningsgården, selfmade-konstnärernas yogapark, sjuttioalets ufocafé, de nyhedniska naturdyrkarna med sina gudlösa kalendrar, tai chi-gängen på sommarbete, fåmålade citystressade på retreatkurs, bokhandelns själsupbyggelseböcker för de själlösa, vitalisternas soldyrkan, hippiernas kärleksdyrkan, invärtes kemikalier som en väg till nya medvetandenivåer...

Och likafullt håller Jesus stånd. Må vara att inrikesministern vägrar att låta bögar gifta sig.

Delvis har också EU drivit skogsfolket till städernas eurojakt, till alienationens lådhus där minsta oljud ger dem en varning och tredje varningen en vräkning från lådan. Den som levt av sin jord har med andra ord förvandlats till förskrämda lådhusinvånare som söker nya föremål att dyrka i stället för Tor, Kalevala, Naturen och Jag Själ.

Tomrummet har fyllts med naturvetenskap, teknologi, konst, underhållning, sportfetischism och motion.

Den industriella materialismen har lärt vildmarkens folk nya vanor, nya värden: konsumtion, konkurrens, kontinuerlig utveckling och tillväxt, jämlikhet, klasslös-

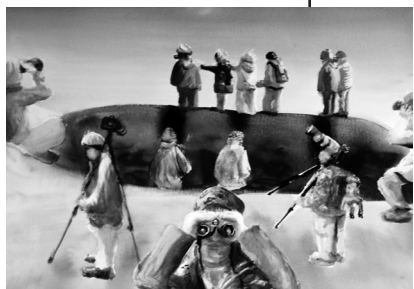
het, värdelöshet, överflöd och hektiskt liv har skapat ny jordmån för tsarens och kungens Jesus – andra ex-tatiska väckelsepredikanter stordåd icke att förglömma.

Till och med jag har stött på en ilsken frälst i vildmarken, långt bort från all ära och redlighet. "Ilsken" eftersom jag endast i egenskap av en mötande lyckades störa hans rättrogna frid i nationalparkens hjärta. Varför minns jag detta? Sakerligen eftersom jag kom att tänka på förvisningen från paradiset, låt vara att det här handlade om en pietist som förvisade en protestant...

Och allt detta således bara för att – Jesus kom till vildmarken. ✱



FÅGEL- SKADARNA



får höra om en observation kan köra 600 kilometer i ett sträck för att själv få se den flygande varelsen.

Vid pimpelfiske är människan

Skådaren får med andra skåda i fred utan att behöva göra någonting.

Att inte göra någonting. Stirra. Något som särskiljer oss från svenskarna och även ryssarna. Stirrandet kunde kallas djup kontemplation, ett sätt att bli ett med naturen, finna den ultimata tystnaden.

Det vill säga någonting som eventuellt sker i ett land benämnt Finland, det vill säga stirra, vara tyst och göra ingenting. ✕



Vi har fåglar som brukar komma hit.

Befolkningsexplosionens charter-turister som på egna vingar flaxar hit till våren, bökar och har sig hela sommaren och pyser på hösten. Flytt-fåglar, med andra ord.

Vad i h-e-l-v-e-t-e stirrar de där riktigt på?

Och så har vi de där som våren lång väntar med sina kameror, kikare och teleskop för att skåda dessa årliga turister. Står på klippor, i buskage, i skog och mark och glör för att se en flygande varelse.

En fågelmänniska som

SKARE, UPPLEGA OCH FORBIILANDE VISIONER

Skog, vinter, snö, is, klar himmel, sinnesro, skidåkning, bärande skare och en ofattbar frihet att vandra utan stigar, spår, bestämmningar precis vart som helst så fri en jordbunden varelse under tyngdagens börda överhuvudtaget kan vara – med andra ord: laggar under fotsulorna och käppar i handen... Underbart hur allt försvinner, blir obefintligt, betydelselöst i ögonblickets rike. Det rike som försvinner och du vet att det försvinner och snart är samma värld någonting alldeles annat än den du redan njöt av. Vårvinter, på skidor över sjöar, älvar, hav, lugnvatten, åkrar, vägar, kul-lar, gårdar och skog, stavar som ger stadga och fart i färden tvärs genom en skört vacker förändring. Upplegan smälter, formar skulpturer med eftermiddagssolens och nattköldens benägna bistånd, en skulpturkonst som människan blott skralt och blekt kan imitera.

En metamorfos, den ständiga livsprocessen, dygnsrytmens och årstider-nas snabba och än så länge oavslutade växling.

I förlig vind svävar jag på glatta skidor över den frusna sjön för att beskåda världen bortom nästa uddspets, med lillpojken nyfikenhet men den äldre mannen tyngd. En flock på fyra fem vitsvanshjortar flyr ur vass-ruggen, av fasanen återstår bara fjäderfällningen på isen, en hund skäller någonstans långt borta, ett spår som liknar björn gör mig vaksam. Vintersömnen slut?

Lillpojken flyger, svävar, drömmer, den äldre mannen, fången i sina synder, njutningar och gärningar, följer flåsande efter i samma kropp, svettdrypan-de av lycka och smärta.

Världen runtomkring kall och frisk, bitande vind i nacken, svettkalla tinningars dunkande, hjärtats och andhämtningens heta puls.

Stanna upp och bli förkyld eller fortsatt och låt andningen lägga sig. Förbiilande visioner, ögonblickets frusna skönhet och endorfinblandad lyckokänsla – se där vinterdagens saldo, låt vara med svett, kyla och flås.

Att bara stå still och luta sig på stavarna, låta andningen lägga sig, blicka mot horisonten, slå vakt om eftermiddagens långa varma blåa skugga, hämta kraft ur solens sista strålar; lyssnande endast till kroppens ljud börjar jag följa tidigare spår.

Jag möter ett stycke av mig själv, hälsar ändå på den avlägsna pimpelfiskaren och fortsätter min färd mot värme och vila.

Glidflykten planar ut. ✕



PIMPELFISKE

Du sitter still på sin plats – regeln är att du ska ha pimpeoverall, pimpel och borr innan du får sitta ostörd. Annars får du nojor om att alla andra tror att du är en dekis eller typ störd om du sitter i en vinteroverall på en pall och bara glor. Utan pimpel och borr det vill säga. Har du dem så får du vara i fred och precis så mongo som du vill – alltså åtminstone på pimpelpallen där på isen... Och tillsammans med likadana typer som fattar att hålla 20 meters distans. En distans som markerar din längtan efter ro, dina tankars svängrum och din frihet att rapa, fisa, sjunga, lalla, tänka...



Du sitter knäpptyst, ingenting rör sig, det nappar, du lösgör kroken ur fiskens gap. Tar lite mer krubb. Får ett samtal. Svarar inte. Jävla störande.

Du kommer över det. Är för dig själv. Är inte ansvarig för någonting inför någon, framför dig ser du blott is, måsar, vass.

Spiegelblank fångstplats, klar som det några millimeter tjocka glaset nedanför, en vintrig fjärd där risken för att isen ska brista fungerar som somligas existentiella drivkraft.

Den sysslolöses njutning av att bara sitta still på isen och

vänta på käk.

Efter tre timmar känner du dig lugn och funderar om det är dags att pallra sig iväg. Du vägrar, stretar emot, sörplar ännu en klunk ur termosen och överraskas inte av källden men nog av mörkret.

Den ståtliga solnedgången accelererar medan skogen spjärnar emot dunklet och natten. Strax vaknar en ny värld. En värld där ljuspunkterna bestämmer dina steg. Hörseln skärps, du är uppmärksam på ljud.

Mörkret släcker lusten att pimpla men det är skönt att sitta kvar på pallan och

lyssna på tystnaden. – Ja visst ja, jag måste bestämt reparera det där fönstret... och byta oljan. Fortfarande ingen ro från vardagsbestyren, med andra ord. Jag är fortfarande för stressad. Och stressen tar sig lite fånigt utlopp. Alltid. Den stressade kroppen motstår nog baciller men ute på isen där den får all ro den kan begära börjar den ställa till med heta skov, molande, nack- och huvudvärk.

Måste således bryta upp.
.....
Äsch.
.....
Ensam i kosmos på ett islock, pimpeln sträcker sig mot ett hål till det okända, spegelblank is där solnedgången målar fram en magisk känsla av världsalltet. Människan pimplar ensam, även i grupp. Den frusna fjärden full med pimpelfiskare; var och en i sin egen värld, ord är överflödiga. Att som eremitmunk få

uppleva världens universella enhet... ens för en stund.

Ett sällsynt ögonblick, att åka skridsko på isen – på havet, insjön, älven, var som helst. Eller sitta still med pimpeln i handen. För att fånga någonting som ger ro åtminstone för stunden.

Is har en märkvärdig förmåga att få ljuset och rummet att växa.

Sjukt vacker, denna värld. ✕



HOCKEY-FANS



Hockeyfans, tomtar, smurfar eller gud-vet vilka bisarra karnevalistiska figurer om vilka man aldrig kan vara säker: är det fråga om sann nationalfanatism eller lekfullt clowneri?

Ett tragikomiskt hopkok och en ständig påminnelse om myntets två sidor. Somliga tycks trivas på båda samtidigt: simultana tillstånd, det verklig-hetsförankrade och det lekfulla. Vem kan säga var gränsen går? Vilketdera är ett sannare tillstånd? Vete hin håle.

Ishockeymatcherna med de nordliga folken sida vid sida i sina egna bås skapar en mångtydig bild. En bild av fanatism, lekfullhet, solidaritet, fördömande, masshysteri, bisarra figurer i lustig rollutstyrelse, en och annan Tinky Winky viftande med nationella symboler, vikingahjälm, Läderlappar, perukhövdade gracer... Hålligånget på läktarna är lika extatiskt som någonsin en extasen på rockkonsert,

men känslotillståndens berg-och-dalbana liknar mera teaterns.

Sportfåne – asså vadå?! Kan man faktiskt idolisera ett muskelknippe som jagar en gummiklump mer än t.ex. en uppfinnare som tagit fram en ny energiform? På Jupiters måne måtte man förundra sig över en med käppar utrustad flock människor som glidande på skridskor tävlar om en puck, omgivna av en annan flock som gör fåniga miner och släpper konstiga ljud ur sig. Ja, och de där färggranna dräkterna har visst någonting vagt gemensamt med jupiterska högtidskläder med alla plym, horn och symboler...

Nån påstår att när matchen börjar blir männen blinda till och med för kvinnor. – Söderut, således! Där finns ju inte ens is. Alternativt: joina publiken. Eller lite av båda...

Nationalitet avbildas vackert – men ryck loss ett hockeyfan från läktaren och placera

honom mitt i ett höstlandskap, och du kommer att se en tragisk clown ensam på grusvägen, en sorglig Don Quijote tvångsinympad i Nordens mörker: en ljuspunkt, ett samtalsämne, någonting att beskärma sig över, ömka och skratta åt. Det måste finnas någon konstig kraft i vår kalla nord som sätter fart på byfå-narna men lämnar de övriga trötta, ätande köttsoppa och tittande på desperata hemmafruar från Amerika.

Och fråga blir då: vem är det som är Don Quijote?

Juniorhockeyspelaren som tacklats till ett liv i rullstol, den hyllade hockeyhjälten från Amerika, den lättklädda tjejflocken viftande med sina tofsar, hockeylagets illvrålande coach, den trötta supportern i maskotdräkt på väg hem, den extatiskt skrålande och flaggviftande supporterflocken i sitt kollektiva rus, miljontals tv-tittare världen runt – eller den som ids ställa hela frågan? *

SPÅR SOM FORSVINNER

I skogen efter mörkrets inbrott, mörka gestalter orörliga bland tunga lager snö på trädgrenarna.

Att inte vilja säga ett ord. Att tiga för sig själv, tillsammans med sin natur.

Skogen är tyst om kvällen, även den minsta lilla knäpp är hörbar, drar uppmärksamheten till sig, gör skogens djur alerta. Människan, den största av alla faror i såväl skog som stad. Det lönar sig att vara på sin vakt. Precis som i böckerna om Vilda västern...

Jag söker en plats att tända en eld på och ger mig iväg på det delvis igensnöade skidspåret mot den snårbevuxna myren; kanske där finns en färdig plats för en lägereld. Skidspåret tar slut, jag fortsätter utan spår. Vid utkan-ten av myren hittar jag till sist en upptrampad plats för en lägereld och några kviststumpar med vilka jag får i gång brasan. Så har jag ätit och

druckit, dags att fortsätta färden. Inga spår kvar som visar ruten. Alltså tar jag mig fram i obruten snö, varsamt så att skaren inte brister.

Det är lugnt, allt är lugnt... Och spåren försvinner, utplånas, dunstar...

Jag hittar nog mina spår.

Kvällen är tyst. I skogen är snön full av spår. De enda ljusen kommer från skidspåret och staden. Skidspårets belysning är hård och kall. Stadens sken åter är mjuk orange som färgar allting tills skidspårets kalla sken klipper av det. I skogen urskiljer jag

tysta gestalter. Uppstannade, mörka gestalter.

Puh.

Orörliga, på olika djup i skogen, mellan skogen och skidspåret. Det gäller att inte tänka för mycket på vad de gör, vad de betyder. Annars skenar fantasin iväg...

Nu snöar det. Snön täcker spåren. Spåren av varje mörk gestalt ligger kvar en kort stund som bevismaterial för deras rörelser. Sedan försvinner de.

Försvinner om de någonsin fanns... *



DUELL

Losers och överlevare duellerar om sin existens i en död småstad i den österbottniska western. Båda bor på samma gata men möts aldrig. De bor i var sin ända av gatan och halvvägs kan de delvis identifiera sig med och likna varandra, de bor på samma gata men möts inte – i synnerhet inte de som bor längst bort från varandra.

De möts bara halvvägs där olikheterna inte är lika tydliga, dvs. där man inte ser vem som är mera loser och vem mera överlevare, och tack vare detta tillstånd av jämlikhet kommer de överens med varandra som såta vänner utan att konkurrera om makt, arbete människorelationer...

Men så fort de närmar sig sin respektive ända av gatan får den inflammerade ekonomiska ojämlikheten, klasskillnaderna, de ojämlika människorelationerna och skillnaderna i kunskaper och

färdigheter klyftan att växa.

Losers är lätta att vänja sig vid och identifiera sig med. I vårt kära folkhem börjar jag vakna till denna besynnerliga insikt att jag således är en loser. I konkurrenssamhället åter tvingas jag in i överlevarens form. Loserskap är att förlora, misslyckas, överlevaren klarar sig, lyckas – och även det tillfälligt.

Som slangord syftar loser primärt på förlorare men innehåller också en vag antydning dels om en gravare avvikelse från framgångens väg, dels om rädsla för permanent utslagning. Som ett pejorativ är det en varning om att du kanske håller på att halka ner till en lägre kast eller också är det en förolämpning, oftast mot någon man inte känner närmare. Och det är bara början...

Att vara en loser, att bli kallad loser, att uppleva eller tro att någon ser dig som en loser, att uppleva sig som en loser för att någon som

känns viktig är så överlägsen. Begreppet överlevare tjänar också som en nyckel till en definition av loserskapet.

Överlevaren är den som klarar biffen, sköter sina affärer utan ångest, klarar sig i Let's dance, njuter av livet med sina gelikar, besöker sin loserkompis likt en turist för att få good vibes av att han själv klarat sig så mycket bättre, beställer en multivitaminjuice om latten är slut, tjafsar ideligen om hälsa, tränar och går på gym för att inte trilla av ekorrhjulet, har skallen full

av psykopatisk aldrig-blicka-bakåt-anda, prenumererar på kvalitetstidningar för att bättre kunna hålla isär överlevare och losers.

Överlevarens främsta räds-la, att trilla av kälken, driver honom till ruinens rand. Det gäller att ständigt kuta, och tiden bara flyr flyr flyr.

Överlevaren-desperadon kan dock inte förstå hur lätt det är att vara på dekis...

Med andra ord.

Alkoholisten, knarkaren som tappat tråden, den utbrända arbetsnarkomanen, det bräckliga kärilet i en hård värld, föräldern som tog ut för lång föräldrase-mester, den som ständigt fruktar morgondagen, den som ständigt lever morgondagen, den i kärlek försmäktade, den anställda som fruktar arbetslöshet, den arbetslöse som fruktar

arbete, den sömnlöse, den som fruktar sina drömmar, den människoskygga i ett serviceyrke, den som förlorat sin sinnesro, den som förlorat sig själv, den frustretade sysslolöse, den alienerade arbetslöse, den kraftlöse och många många till som vi placerar på gatans skuggiga sida kan med alla sina brister ge oss tid.

Tid att finna tankar och idéer om vårt eget liv, våra mänskliga relationer och vår miljö.

Arbetslöshet och den frustration den väcker, alienation, kanske rubbad sinnesbalans, kraftlöshetens ursinne och hat, att sparkas från verksamhet till överksamhet, ständig brist... Inte bra. Det finns visserligen värre ting: att förlora en när och kär, att lämnas ensam, fysiskt handikapp, psykisk ligkiltighet, förlorad mening, avund. Att vara avundsam

är som att sälja sig till en kloakråtta, till djävulen och förlora en bit av sin godhet.

Överlevaren är klart mindre avundsam, underkastar sig inte tvångsrytm, gör inte eftergifter, är friskare och på bättre humör, rusar framåt alla hinder till trots, festar utan baksmälla, sällskapar hämningslös och behärskar handkysen, njuter av kulinariska delikatesser, vinner i Vinspelet, dansar gracilt utan att trampa på tårna, spelar sitt liv som ett öde utan att ångra fattade beslut, utan att bekymra sig över det som blev ogjort – är nöjd med sitt liv.

Denna gata med sina överlevare och losers är livets scen: helvete och himmel på en och samma gång, på en och samma plats – i olika medvetanden. Den gatan är kort eller lång, beroende på våra rollpreferenser. *



SMOKE CITY

En svag stank av cellulosa söker sig sakta uppåt i näsgången, från fabriakens skorstenar bolmar röken. Traditionellt har denna sötvädriga stank varit mest stickande i Valkeakoski, adel inom finsk pappersindustri. Skogsindustrins inhemska tillväxt har spridit stanken även på många andra orter. Tillväxten har gjort småstäder till industrins fria tummelplatser från vilka även resignerade miljövänner flyr till Helsingforsregionen eller längre bort från fabrikenas skorstenar.

Jag bilar i Mellersta Finland, riktning mot Österbotten, känner mig trött och utmatad. I utkanten av en småstad visar de vackra molnformationerna och skorstenarna var tätorten ligger, men då jag kommer närmare stanar jag upp, med gråt och skratt i halsgropen. En öde gata, en skylt som visar vägen till sjukhuset och den dramatiska cellulosasmogen. Min töcknigt romantiska sinnesro från de vackra som-

marvägarna bryts vid åsynen av arbetarstadens vardagsverklighet, jag tvingar mig ut ur bilen för att skåda denna apokalyptiska syn.

Tjälén och långtradarna har redan under flera vint-rar spräckt sönder asfalten, gräset mellan trottoarerna och trafikdelarna har bränts till ljusgula fläckar medan de alltjämt grönskande träden runtomkring framhäver gräsets utarmning. Smogen tränger sig vasst dramatiskt mot mig. Då den väl avsluter mig har den förvandlats till en diffus odör i mina näsborrar. Byggnaderna ser

blacknade ut, prydligt skötta och renons på liv: sommaren har tystat staden – eller är det smogstanken, en kärnkatastrof, semestern, en epidemi eller vad? Konstigt... Nu upptäcker jag en skylt: Förstahjälpen. Inga fåglar, inte en endaste en.

Den sommarheta eftermiddagens ödslighet och kusliga tystnad får mig att fly tillbaka till bilen och gasa iväg, bort från denna övergivna stad.

Gråta kan jag inte, så jag skrattar i stället medan bilstereon spelar Manu Chaos "Politik kills". ✱



PETRI HYTÖNEN

born 1963

Linnankatu 6,
06100 Porvoo, Finland
+358 40 583 5507
phytonen@gmail.com
www.petrihytonen.com

Married with the Artist Marika Kaarna, three children

STUDIES

→ University of Industrial Arts and Design, Helsinki 1982–1984
→ Academy of Fine Arts, Helsinki 1984–88 and 1989–2002 additional studies

PRIVATE EXHIBITIONS

→ Gallery Krista Mikkola, Helsinki, Finland, 1988
→ Kluuvi gallery, Helsinki, Finland, 1989
→ Gallery Janus, Helsinki, Finland, 1991
→ Gallery Katriina, Helsinki, Finland, 1992
→ Titanik, Turku, Finland, 1992
→ Galerie Kaj Forsblom, Helsinki, Finland, 1993
→ Gallery Valkoinen huone, Tampere, Finland, 1993
→ Gallery Artina, Helsinki, Finland, 1994
→ Galerie Kaj Forsblom, Helsinki, Finland, 1994, 1996, 1998
→ "Together first time", Orimattila Artmuseum, Finland, 1996
→ Gallery Johan S. Porvoo, Finland, 1997
→ "Selfanalysis/Clearing the Table project", Kiasma, Finland, 1999
→ "Toys", gallery Kari Kenetti, Helsinki, Finland, 2001
→ Gerlesborgskolan, Hamburg-sund, Sweden, 2002
→ "Timetraveling", gallery Heino, Helsinki, Finland, 2003
→ "Nordic Watercolour", Nordiska Akvarellmuseet, Skärhamn 2003, Sweden
→ "Tidsresan...", galleri 21, Malmö, Sweden, 2003
→ "Tidsresan...", Finlandsinstitutet, Stockholm, Sweden
→ "Blandade godbitar", Norrtälje Arthall, Sweden, 2004
→ "On the Lookout", Amos Anderson Artmuseum, Helsinki Festivals, 2004
→ "Meat and Spirit", Konstpedem, Göteborg, Sweden, 2005
→ "Plaisir", galerie Office d'Art contemporain, Bryssel, 2005
→ gallery Heino, (together with Marika Kaarna) Helsinki, 2005
→ "GTA-Saga", gallery Heino, Helsinki, Finland, 2008
→ "GTA-Saga", galleri Thomassen, Göteborg, Sweden, 2008
→ Galleria Orton, Helsinki, Finland, 2009
→ "Petri Hytönen and Akseli Gallen-Kallela on the road", Gallen-Kallela artmuseum, 2009-2010
→ "Hommage a Arvo Elis Pitkänen", gallery Visu, Kokkola, 2011
→ "The Finland Phenomenon", gallery Heino, Helsinki, 2012
→ "Painters and Framers dialogue", gallery Daisy, Porvoo, Finland, 2013
→ Young artists exhibition in Helsinki Kunsthalle, Finland, 1986, 1988, 1989, 1990, 1991
→ Pand, Turku, Finland, 1986
→ Nurmijärvi library, Finland 1987
→ Gallery Krista Mikkola, Helsinki, 1988
→ Artists (annual show of finnish contemporary art), 1989, 1992, 1993, 1994, 1995
→ Helsinki region triennale, 1986, 1989, 1992
→ Brinkkala gallery, Turku, 1988
→ Fabula I, Suomenlinna, Finland, 1988
→ Gallery Mikkola & Rislakki, Helsinki, 1989-90
→ Gaudi premio de aquarela, Cordoba, Spain, 1990
→ Nordic identity, Århus, Denmark, 1991
→ HTS 25-jubilee-exhibition, Helsinki, Finland, 1992
→ "Artist saw an Angel", South Carelian Artmuseum, 1992, Lappeenranta, Finland
→ "Flowers", gallery Vivi, 1993, Jyväskylä, Finland
→ Carla Stellweg gallery, New York, 1993
→ "Mänttä contemporary artfests", Finland, 1993
→ Galerie Kaj Forsblom, Helsinki, Finland, 1994
→ Koivulinna, Pukkila, Finland, 1994
→ "Fair wind", Hanko, Finland, 1994
→ "Woman, Man and Lace", Lönnsström Artmuseum, Rauma, Finland, 1994
→ Galerii Drakonii, Tallinn, Estonia, 1994
→ Maila Talvio salon, Hartola, Finland, 1995
→ Basque watercolor association's international 50th jubilee-exhibition, Bilbao, Spain, 1995
→ "Time in Mazzano", Helsinki Kunsthalle, Finland, 1996
→ Internacional biennial de aquarela, Museo de aquarela, Mexico, 1996
→ HTS 30-jubilee-exhibition, Helsinki, Finland & Konstnärshuset, Stockholm, Sweden, 1997
→ Festival international de la peinture, Cagnes sur Mer, France, 1997-98
→ "Slurps", Forum Box, Helsinki, Finland, 2009

Finland, 1999
→ "A Moment of Silence...", Porvoo Cathedral, Finland, 1999
→ "Eight suitcases", St Petersburg, Russia, 1999
→ "Carnegie Art Award", Helsinki Kunsthalle, Henie Onstad Kunstsenter/Oslo, Gothenburg Artmuseum, Sophienholm/Copenhagen, Konstakademien/Stockholm, Listasafn Kópavogsvs Reykjavik/Iceland, 2000-2001
→ "Koivulinna" (together with Marika Kaarna), Pukkila, 2002
→ "Interface", Triennial of Finnish Art, Göteborg Artmuseum, Sweden, 2001-2002
→ "Four Artists visiting Kerava", (Tapio Junno, Rafael Wardi, Juho Karjalainen ja Petri Hytönen), Kerava Artmuseum, Finland, 2002
→ Matinpalo Artmuseum (together with Marika Kaarna), Nastola, Finland, 2003
→ "Holy – Bad Family", congregation round trip exhibition all over Finland, 2003-2005
→ "Country and Urban", Lappeenranta, 2003
→ "Tidsfynd", Norway, 2004
→ "Seven Joymen and the spirit of the lamp", NoA, Roslag, Norrtälje, Sweden, 2006
→ "Nordiske Spor", galleri Trafo, Asker / Oslo, Norway, 2006
→ "Somerjoki – Sommarsång", Rättviks Konsthall, Sweden, 2006
→ "The blue Square", Finnish Independence jubilee exhibition, Visavuori, Finland, 2007
→ Stockholm artfair 2007, galleri Thomassen, Sweden
→ Brussels artfair 2007, gallery Heino, Belgium
→ "Bite Open Art", Klaipeda, Lithuania, 2007
→ Bridge Miami Beach, galleri Thomassen, Florida, USA, 2008
→ "Baltico-Mediterranean sconfinamenti", Castel Sant'Angelo, Roma, Italy, 2008
→ "Simple Life", Fiskars, Finland, 2008
→ Copenhagen artfair 2008, gallery Heino, Denmark
→ The Finnish Institute gallery in Berlin (with Hans Scheib and Jukka Vikberg), Berlin, Germany, 2008
→ "Splätsh-extensions of watercolour", Amos Anderson artmuseum, Helsinki, Finland, 2009
→ Nordic Aquarelle, Dronninglund Kunstcenter, Denmark, 2009
→ "Taabor 09", Nurmijärvi, Finland, 2009
→ "Ei saa Peittää – Få Ej täckas", Eskilstuna konstmuseet, Sweden, 2009
→ "Play!", Salo artmuseum, Salo, Finland, 2011

→ "H2O – Reflections", Kuntsi artmuseum, Vaasa, Finland, 2011
→ "Watercolour differently", Voipala artcenter, Finland, 2010
→ Viborg International Billboard Painting Festival, Denmark, 2011
→ Mänttä contemporary arts festival with joymen, Mänttä, Finland, 2011
→ H2O – reflections, Kuntsi Artmuseum, Vaasa, Finland, 2011
→ "Julantijul", galleri 21, Malmö, Sweden, 2011
→ "Öster om solen – väster om månen...", Växjö Konsthall, Sweden, 2012
→ Joymen in Orton, Helsinki, Finland, 2012-13
→ "Supermarket" Art Fair / Office d'Art Contemporain from Belgium, Stockholm, Sweden
→ "Drawing in the Flesh", Vantaa Artmuseum, Finland, 2013

EXHIBITIONS TO COME

→ Heinävesi church, 2013 june – august, together with painter Marika Kaarna
→ Vilnius Triennale, center of contemporary art, june – august 2013
→ Kymnönkosken X Täidekesä, "Luonnon valinta", Finland, summer 2013
→ Mäntän kuvataideviikot 2013, Finland
→ "Veteen piirretty viiva", Hyvinkään artmuseum, september 2013
→ Galleri Se, may 2014, Falun, Sweden
→ Gallery Heino, Helsinki, Finland, 2015/16

COLLECTIONS

→ Malmö Artmuseum
→ Göteborg Artmuseum
→ Göteborgs kulturmäand
→ Nordic Watercolour museum
→ Carnegie
→ Uppsala lästing
→ Pro Artibus
→ Red Cross
→ Stora Enso
→ Porvoo City
→ Nurmijärvi
→ Renlund foundation
→ Helsinki Artmuseum
→ Amos Anderson Artmuseum
→ Wihuri foundation / Rovaniemi Artmuseum
→ M.A.C., Tampere
→ Posti
→ Kiasma
→ Oulu Artmuseum
→ Saastamoinen collection / EMMA
→ Nelimarkka foundation
→ Tampere contemporary Artmuseum
→ Tampere City
→ The Finnish State
→ Vantaa City
→ Posti-Tele

→ IVO
→ Helsinki Media
→ Sara Hilden Artmuseum
→ Private collections

PUBLIC WORKS

→ "Summer 38-64", Maikkula library, Oulu, Finland
→ "Arabiasa", glass walls of Arabianranta, Finland
→ "Siluetti", 2007, Hoopatie 9, Helsinki, Finland
→ Printoutpaintings, upseerinranta, Hämeenlinna, Finland, 2006-2007
→ "Bite Open Art", 3rd International Workshop, Klaipeda, Lithuania
→ works in Vantaa, Nurmijärvi and Porvoo libraries

PRICES

→ Third Prize in Carnegie Art Award 2000
→ William Thuring Award/grant 2005
→ Artist of the Helsinki Festivals (artist of the year)
→ 5-year state grant

CURATING

→ "Emotion and Moment", Konstpedem, Gothenburg, Sweden, 1998
→ "Splätsh-extensions of watercolor", (curating workgroup Arantila, Hytönen ja Pakkala), Amos Anderson Artmuseum, 2008
→ "TAABOR 09 - Väillä Väriä - Värillä Väliä", Taabor hill museum area, Nurmijärvi, Finland, 2009
→ "4 artists from Manchester", galleria FAFA, Finland, 2010
→ "Julantijul", galleri 21, Malmö, Sweden, 2011
→ "Kaamos"-exhibition, curated together with Jyrki Siukonen, Arktikum, Rovaniemi, Finland
→ "Aidon rajalla"-projectgroup, part of a carelian exhibition at Kerava artmuseum curated together with Juha-Heikki Thinen 2011 november – 2012 january and the Lappeenranta Artmuseum summer 2012

PEDAGOGICAL MERITS

→ Teaching and lecturing in various Art Schools in Finland: Academy of Fine Arts Helsinki, Aalto University, Turku Academy, Kankaanpää Artschool, Tampere University of applied Sciences, Lahti Institute of Fine Arts, Imatra Art School, Orivesi College of Arts, Free Art School.
→ And in Sweden: Valand Academy, Gothenburg University, collaborative workshop in Nordic Watercolor Museum organised by HDK and Lund University, Gerlesborgskolan.

**PLUS
NYA
VERK!**



PETRI HYTÖNEN, f. 1963, äkta man, far, farfar, barn, hundrastare, bildkonstnär, målare, lektor i måleri vid Bildkonstakademin, fridsam men oberäknelig i uppretat tillstånd, friluftsentusiast, vandrare, resenär, motions-simmare, bollspelsidrottare, uppenbarligen dyslektiker, verbalt aktiv, känner sig lika hemma utomlands som i hemlandet, hängiven vän av Ö-klassens filmer, tävlingsorienterad, ganska ful, social men inte sällskaps-sjuk, passionerad vän av skidåkning på skare, innehavare av lastbilskörkort, medlem av

Finlands basketmän, Helsingfors konstnärsgille, Borgå konstnärsgille, Art Party Pravda, Målarförbundet, universitetslektornas förbund, S-banken och konstnärgruppen Ilomies, 110 kg tung, 191 cm lång, serieintresserad, nästan rökfri, vinvän, aperitifvän, digestivvän, måttlighetsanhängare, naturmänniska, ofta hungrig och törstig.

— Icke-uppdaterad hemsida

www.petrihytonen.com, uppdaterade sidor galleriaheino.fi och överlag hittar man diverse information på webben.

**PETRI HYTÖNEN
— LIST OF
PUBLICATIONS**

→ Gertrud Sandqvist, Hufvudstabladet, 1988
→ Marja-Terttu Kivirinta, Helsingin Sanomat, 1994
→ Mikko Paakkola, Le 29eme Festival international de la peinture, Cagnes sur Mer 1997
→ Markku Arantila, Taide-lehti 3/1999
→ Maria Hirvi/Petri

Hytönen, Cleaning the table-project, 1999
→ Timo Valjakka, Carnegie Art Award catalogue, 2000
→ Maaretta Jaukkuri, "Painovoiman keys", 2001, ISBN 952-91-3445-2
→ Otsa Kantokorpi, "Erään iltapäivän kuvaus", Interface/ Kosketuspintoja -catalogue, 2001, ISBN 952-9864-15-9
→ Rauli Heino, "Timetraveling...", ISBN 952-91-5772-X
→ Kuutti Lavonen,

"Mängden förlorad kärlek", The Nordic Watercolour Museum publication, foreword by Bera Nordal
→ Satu Itkonen, "Enkelin kosketus — ikkuna suomalaisen taiteeseen", 2002, ISBN 951-625-843-3 and "Sydän ääniä — äiti ja lapsi suomalaisessa taiteessa", 2003, ISBN 951-625-956-1
→ Maria Hirvi, Pinx, 2003
→ Bianca Gräsbeck, Hufvudstabladet/Vision, 2003

→ Pirjetta Brander, Jan Kaila and Henry Wuorila-Stenberg "On the Lookout" -catalogue, Helsinki Festivals, 2004
→ Maarit Jaakkola, Helsingin Sanomat, 2004
→ "Fillarijuttu", comics novel illustration (manuscript Mark Mallon), WSOY, 2006
→ Emilia Siltavuori, Hufvudstabladet, 2008
→ Jukka Yli-Lassila, Helsingin Sanomat, 2008
→ Yvonne Eriksson "Watercolour studies",

Nordic Watercolor Museum and Gothenburg University common bookproject, 2008
→ Gta-Saga, text Petri Hytönen, exhibition catalogue, Gallery Heino, 2008
→ "Petri Hytönen and Akseli Gallen-Kallela traveling", Gallen-Kallela Artmuseum's publication, 2009
→ "The Finland Phenomenon by Hytönen", tabloid, 2012, ISBN 978-952-5636-25-3